

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 284 - 2014

Випуск 11 з проблеми
«Гігієна навколишнього
середовища»
Підстава: Рішення ПК
«Гігієна навколишнього
середовища»
Протокол № 4 від 23.09.2014 р.

ГОЛОВНОМУ ДЕРЖАВНОМУ
САНІТАРНОМУ ЛІКАРЮ МОЗ АР КРИМ,
ЦЕНТРАЛЬНОЇ, ОБЛАСНИХ,
СЕВАСТОПОЛЬСЬКОЇ ТА КИЇВСЬКОЇ
МІСЬКИХ САНІТАРНО-
ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ СТАНЦІЙ

ВИКОРИСТАННЯ РАНГОВОЇ ШКАЛИ ВАЖКОСТІ
НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ ДЛЯ ГІГІЄНІЧНОЇ ОЦІНКИ
РОЗКЛАДІВ УРОКІВ
В 1-4 КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ

УСТАНОВА-РОЗРОБНИК

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА
МЕДИЧНОЇ ЕКОЛОГІЇ
ім. О. М. МАРЗЄСВА НАМН УКРАЇНИ»

УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ

А В Т О Р И:

к.мед.н. ГОЗАК С. В.
к.б.н. ШУМАК О.В.
к.мед.н. ЄЛІЗАРОВА О.Т.
к.мед.н. ПАРАЦ А.М.
РУДКІВСЬКА О.П.
ФІЛОНЕНКО О.О.

м. Київ

Суть впровадження: застосування рангових шкал важкості навчальних предметів в 1-4 класах загальноосвітніх навчальних закладів для гігієнічної оцінки та раціоналізації розподілу навчального навантаження і складання розкладів уроків.

Рангові шкали важкості навчальних предметів пропонуються для впровадження в практику роботи керівництва загальноосвітніх навчальних закладів, спеціалістів державної санітарно-епідеміологічної служби, медичного персоналу загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ).

Рангові шкали для оцінки важкості предметів є зручним інструментом планування навчально-виховного процесу з метою об'єктивної оцінки розподілу навчального навантаження для учнів молодшого шкільного віку загальноосвітніх навчальних закладів.

Необхідність розробки та впровадження нових рангових шкал важкості навчальних предметів зумовлена внесенням суттєвих змін в систему шкільної освіти: збільшенням кількості уроків на тиждень, кількості навчальних дисциплін, а також відсутністю рангових шкал для учнів 1-4 класів в чинному ДСанПіН 5.5.2.008-01.

Отримані за допомогою анкетного опитування нові дані дозволяють зробити оцінку важкості навчальних предметів, які вивчаються у сучасній початковій школі (відповідно до вимог державного стандарту початкової освіти, 2011 р).

Для визначення ступеня важкості предметів для учнів 1–4-х класів ЗНЗ проведена інтегральна оцінка характеристик 15 навчальних дисциплін. Всього проаналізовано 606 анкет, отриманих від вчителів та батьків учнів 1–4-х класів. Проведено рейтингову оцінку важкості предметів. Узагальнені результати досліджень статистично оброблені з подальшим конструюванням інтегральних оцінок і створенням зручних у використанні рангових одиниць (балів).

Проведення гігієнічної оцінки розкладів уроків за допомогою розроблених рангових шкал пропонується здійснювати наступним чином:

- 1) ступінь важкості кожного предмета оцінюється у балах згідно з табл. 1;
- 2) оцінюється розподіл навчального навантаження протягом дня (предмети з високим ступенем важкості повинні викладатись на 2-3 уроках; предмети, які вимагають значних затрат часу для виконання домашніх завдань, не повинні групуватись в один день);
- 3) підраховується сума балів важкості навчальних предметів за кожний день тижня;
- 4) оцінюється відповідність розподілу навчального навантаження характеру фізіологічних змін розумової працездатності учнів протягом навчального тижня (найвищий рівень сумарної важкості повинен припадати на вівторок та середу, найнижчий – на понеділок та п'ятницю; четвер – дещо полегшений день);
- 5) формулюються висновки та рекомендації.

Для комплексної гігієнічної оцінки розкладів уроків доцільно розраховувати інтегральний показник оцінки навчального навантаження (інформ. лист/ДУ ІГМЕ, № 72-2010).

Таблиця 1

***Рангова шкала важкості шкільних предметів для учнів 1-4 класів
загальноосвітніх навчальних закладів***

Навчальні предмети	Навчальні класи			
	1	2	3	4
Читання	7	5	5	5
Письмо	10	7	7	6
Математика	9	9	7	7
Трудове навчання	1	1	1	1
Англійська мова	9	10	10	10
Фізичне виховання	1	1	1	1
Російська мова	-	7	6	6
Музика	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	2	1	1	1
Я і Україна	3	4	5	5
Основи здоров'я	3	3	3	3
Етика	-	3	3	3
Навколишній світ	4	4	5	5
Інформатика	1	3	3	3
Громадська освіта	-	5	5	5

За додатковою інформацією звертатись до авторів розробки: Гозак С. В., Шумак О.В., Єлізарової О.Т., Парац А.М., Рудницької О.П., Філоненко О.О. (02094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, тел. (044) 559-14-90, e-mail: school_health@meta.ua).